
Aika 23.09.2026, klo 15:00

Paikka Teams

Käsiteltävät asiat

§ 44 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 45 Pöytäkirjan tarkastus

§ 46 Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028

§ 47 Turvallisuussuunnitelma 2026-2029

§ 48 Pirkanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelma

§ 49 VAPA2035-kehittämishjelman puolivuotisraportti 1-6/2026

§ 50 Vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittäminen, työpajan tulokset

§ 51 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 52 Muut asiat

Osallistujat

Tuija Kaivanto, puheenjohtaja
Milla Ilonen, 1. varapuheenjohtaja
Iina Toivonen, sihteeri
Johanna Sola

§ 44

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista vammaisneuvoston kokoukseen 23.9.2026 on toimitettu sähköpostitse 18.9.2026 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 18.9.2026.

Vammaisneuvosto on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä on läsnä. Jos varsinainen jäsen on estynyt, varajäsen voi osallistua kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen, suorittaa nimenhuudon ja toteaa läsnäolijat. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeudet seuraavasti:

- johtajaylilääkäri Sirpa Rainesalo §:n 46 osalta
- ylilääkäri Lumikukka Socada §:n 46 osalta
- turvallisuuspäällikkö Pasi Vainio §:n 47 ja 48 osalta
- kehittämisspäällikkö Liisa Lindberg §:n 49 osalta
- kehittämisspäällikkö Katja Hakkarainen §:n 49 osalta

§ 45

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitella ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Tarkastetut pöytäkirjat asetetaan nähtäväksi kolmantena (3) päivänä kokouksesta hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Ehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat Janne Selin ja Aila Seppälä. Varalla ovat Ulla Konkarikoski ja Eija Nurmi.

Aluehallitus, § 228, 24.08.2026

Vammaisneuvosto, § 46, 23.09.2026

§ 46

Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028

21777/2023

Aluehallitus, 24.08.2026, § 228

Valmistelijat / lisätiedot:

Lumikukka Socada, YLILÄÄKÄRI, lumikukka.socada@pirha.fi

Sirpa Rainesalo, HVA:N VAST. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI, sirpa.rainesalo@pirha.fi

Liitteet

1 Pirkanmaan mielenterveyspalvelujen kehittämissuunnitelma 2026-2028

Pirkanmaan hyvinvointialueella on toteutettu vuosina 2023–2025 psykiatrian ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma. Kehittämissuunnitelma 2026-2028 on jatkoa tälle ohjelmalle. Suunnitelman avulla parannetaan psykiatrisen hoidon saavutettavuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta. Nykyisin psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoidon palveluiden sisältö, henkilöstöresurssit ja hoitoon pääsy vaihtelevat merkittävästi alueittain. Suunnitelman tavoitteena on, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaista ja laadukasta psykiatrasta hoitoa asuinpaikastaan riippumatta.

Psykiatrian avohoidon palvelut keskitetään Tampereen erikoistuneisiin poliklinikoihin siten, että kaikkien pirkanmaalaisten käytössä ovat samat tutkimus-, hoito- ja terapiapalvelut. Sastamalan ja Valkeakosken psykiatrian poliklinikoiden henkilöstö (41 työntekijää, joista 29 hoitotyön ammattilaista) siirtyy nykyisinä työntekijöinä Tampereen erikoispoliklinikoille, suurin osa mielialahäiriö- ja psykoosipoliklinikoille. Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ei edellytä lisäresursseja.

Palvelujen saavutettavuutta parannetaan myös liikkuvan tiimin avulla, jotta apua voidaan tarjota niille, jotka eivät voi asioida vastaanotolla tai käyttää etäpalveluja. Lisäksi psykiatrian etäyhteydellä toimivia palveluja kehitetään osaksi vastaanotto- ja terapiapalveluja, mikä lisää hoidon joustavuutta ja saatavuutta. Tiivis yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa mahdollistaa sujuvat hoitopolut. Psykiatrisia palveluja kehitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Suunnitelma vahvistaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoimintaa.

Hoidon sisältö määräytyy jatkossa potilaan tarpeen eikä kotikunnan perusteella. Erikoistuneiden poliklinikoiden palvelut tulevat kaikkien pirkanmaalaisten käyttöön. Monista kunnista matka-aika Tampereelle on nykyistä lyhyempi. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyö psykiatrian kanssa vahvistuu ja omalääkäreiden tuki paranee.

Kehittämissuunnitelma yhtenäistää psykiatrian palvelut Pirkanmaalla, parantaa hoidon saavutettavuutta ja vahvistaa henkilöstön saatavuutta ilman lisäresurssien tarvetta. Tavoitteena on, että maaliskuusta 2027 lähtien kaikkien pirkanmaalaisten psykiatrinen erikoissairaanhoido toteutuu yhdenvertaisesti.

Kehittämissuunnitelma sisältää henkilöstövaikutuksia, jotka edellyttävät yhteistoimintaneuvottelujen käymistä ennen niiden toteuttamispäätöstä. Yt-neuvotteluiden käynnistämisestä päätetään erikseen syksyn aikana.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (AV 27.4.2026 § 47) § 10a kohdan 1a mukaan aluehallitus päättää palvelukohtaisista palveluverkkosuunnitelmista aluevaltuuston käymän lähetekeskustelun pohjalta ja kuultuaan asianmukaisia jaostoja, valiokuntia ja vaikuttamistoimielimiä aiheesta. Aluehallitukselle esitetään kehittämissuunnitelman lähettämistä toimielimien kuulemiskierrokselle liitemateriaalin mukaisesti. Kehittämissuunnitelma etenee aluevaltuuston lähetekeskusteluun kuulemiskierroksen jälkeen.

Liittenä Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi liitteenä olevan Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028,
2. lähettää kehittämissuunnitelman kuulemiskierrokselle esityksen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto, 23.09.2026, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:

Sirpa Rainesalo, HVA:N VAST. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI, sirpa.rainesalo@pirha.fi
Lumikukka Socada, YLILÄÄKÄRI, lumikukka.socada@pirha.fi

Liitteet

1 Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028, kuulemiskierros

Pirkanmaan hyvinvointialueella on toteutettu vuosina 2023–2025 psykiatrian ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma. Kehittämissuunnitelma 2026-2028 on jatkoa tälle ohjelmalle. Suunnitelman avulla parannetaan psykiatrisen hoidon saavutettavuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta. Nykyisin psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoidon palveluiden sisältö, henkilöstöresurssit ja hoitoon pääsy vaihtelevat merkittävästi alueittain. Suunnitelman tavoitteena on, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaista ja laadukasta psykiatrasta hoitoa asuinpaikastaan riippumatta.

Psykiatrian avohoidon palvelut keskitetään Tampereen erikoistuneisiin poliklinikoihin siten, että kaikkien pirkanmaalaisten käytössä ovat samat tutkimus-, hoito- ja terapiapalvelut. Sastamalan ja Valkeakosken psykiatrian poliklinikoiden henkilöstö (41 työntekijää, joista 29 hoitotyön ammattilaista) siirtyy nykyisinä työntekijöinä Tampereen erikoispoliklinikoille, suurin osa mielialahäiriö- ja psykoosipoliklinikoille. Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ei edellytä lisäresursseja.

Palvelujen saavutettavuutta parannetaan myös liikkuvan tiimin avulla, jotta apua voidaan tarjota niille, jotka eivät voi asioida vastaanotolla tai käyttää etäpalveluja.

Lisäksi psykiatrian etäyhteydellä toimivia palveluja kehitetään osaksi vastaanotto- ja terapiapalveluja, mikä lisää hoidon joustavuutta ja saatavuutta. Tiivis yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa mahdollistaa sujuvat hoitopolut. Psykiatrisia palveluja kehitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Suunnitelma vahvistaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoimintaa.

Hoidon sisältö määräytyy jatkossa potilaan tarpeen eikä kotikunnan perusteella. Erikoistuneiden poliklinikoiden palvelut tulevat kaikkien pirkanmaalaisten käyttöön. Monista kunnista matka-aika Tampereelle on nykyistä lyhyempi. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyö psykiatrian kanssa vahvistuu ja omalääkäreiden tuki paranee.

Kehittämissuunnitelma yhtenäistää psykiatrian palvelut Pirkanmaalla, parantaa hoidon saavutettavuutta ja vahvistaa henkilöstön saatavuutta ilman lisäresurssien tarvetta. Tavoitteena on, että maaliskuusta 2027 lähtien kaikkien pirkanmaalaisten psykiatrinen erikoissairaanhoito toteutuu yhdenvertaisesti.

Kehittämissuunnitelma sisältää henkilöstövaikutuksia, jotka edellyttävät yhteistoimintaneuvottelujen käymistä ennen niiden toteuttamispäätöstä. Yt-neuvotteluiden käynnistämisestä päätetään erikseen syksyn aikana.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (AV 27.4.2026 § 47) § 10a kohdan 1a mukaan aluehallitus päättää palvelukohtaisista palveluverkkosuunnitelmista aluevaltuuston käymän lähetekeskustelun pohjalta ja kuultuaan asianmukaisia jaostoja, valiokuntia ja vaikuttamistoimielimiä aiheesta. Aluehallitus päätti kokouksessaan 24.8.2026 (AH § 228/2026) merkitä tiedoksi liitteenä olevan Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2026 ja lähettää sen kuulemiskierrokselle toimielimiin.

Liitteenä Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028 ja
2. antaa asiasta mahdollisen lausunnon.

Tiedoksi

Sirpa Rainesalo, Lumikukka Socada

§ 47

Turvallisuussuunnitelma 2026-2029

29416/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Pasi Vainio, TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ, pasi.vainio@pirha.fi

Hyvinvointialueen turvallisuussuunnitelma linjaa koko hyvinvointialuetta koskevan organisaatioturvallisuuden keskeiset tavoitteet ja kehittämistoimet.

Turvallisuussuunnitelma on laadittu siksi, että hyvinvointialueella on tarve yhteensovittaa turvallisuustyön kokonaisuutta, toimijoiden rooleja ja tehtäviä, tavoitteita, toteutusta sekä seurantaa. Yhtä lailla uudessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet –asiakirjassa on kirjattuna, että organisaatioturvallisuuden perusteet, toiminnan yhteensovittaminen ja tavoitteet määritellään turvallisuussuunnitelmassa. Turvallisuussuunnitelma nojaa hyvinvointialueen strategiaan ja ennen kaikkea strategian toimeenpanosuunnitelman tavoitteeseen 1.4., jonka mukaan: Toimintamme luo turvallisuutta. Ennakoimme ja varaudumme toimintaympäristön muutoksiin.

Turvallisuussuunnitelman sisältö on hyväksytty Pirkanmaan hyvinvointialueen turvallisuustyöryhmässä 4.9.26.

Turvallisuussuunnitelmaan on kirjattu turvallisuuden tavoitteet, kehittämistoimet ja mittarit. Turvallisuuden tavoitteet ovat:

- Turvallisuusjohtamisen kehittäminen.
- Turvallisuuskulttuurin ja turvallisuusviestinnän kehittäminen.
- Turvallisuusosaamisen kehittäminen.
- Hyvinvointialueen palvelut ovat turvallisia.
- Turvallinen toimintaympäristö.
- Hyvinvointialue on varautunut häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Kuluvan syksyn aikana turvallisuussuunnitelma käsitellään eri foorumeissa, hyväksytetään ja viedään lopulta hyvinvointialueen aluehallituksen käsiteltäväksi. Sen jälkeen turvallisuussuunnitelma toimeenpannaan.

Turvallisuussuunnitelman luonnos (14.9.2026) sekä esitysdiat ovat oheismateriaalina.

Ehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi esittelyn turvallisuussuunnitelmaluonnoksesta 2026-2029 ja antaa luonnoksesta mahdolliset kommenttinsa.

§ 48

Pirkanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelma

738/2022

Valmistelijat / lisätiedot:

Pasi Vainio, TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ, pasi.vainio@pirha.fi

Hyvinvointialueen valmiussuunnitelma kuvaa hyvinvointialuekonsernin varautumisen järjestämisen ja yhteensovittamisen. Se on suunnitelma siitä, miten ensisijaisten toimintojen ja palvelujen jatkuvuus varmistetaan kaikissa tilanteissa, miten eri häiriötilanteita johdetaan ja hallitaan, miten valmiussuunnittelua tehdään, toteutetaan ja seurataan sekä miten suunnitelmat jalkautetaan osaksi jokapäiväistä työtä.

Hyvinvointialueen varautumisen tavoitteena on asiakkaiden, potilaiden ja henkilöstön turvallisuus, ensisijaisten toimintojen ja palveluiden jatkuvuus kaikissa olosuhteissa sekä toiminnan lain- ja tavoitteidenmukaisuuden varmistaminen (järjestämistehtävä). Hyvinvointialueen valmiussuunnittelu ennaltaehkäisee uhkien realisoitumista, mutta tuottaa myös riittävän valmiuden kohdata eri häiriötilanteita ja kyvyn reagoida niihin (vaste). Valmiussuunnittelun keskeinen osa on myös häiriötilanteista palautumisen edistäminen.

Kuluvan syksyn aikana valmiussuunnitelma käsitellään eri foorumeissa, hyväksytetään ja viedään lopulta hyvinvointialueen aluehallituksen käsiteltäväksi. Sen jälkeen valmiussuunnitelma toimeenpannaan.

Valmiussuunnitelman luonnos ei ole oheisaineistona, koska se on kokonaan salassa pidettävä Julkisuuslain (621/1999) 24.1§:n 8 kohdan mukaisesti.

Oheismateriaalina esitysdiat.

Ehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi esityksen valmiussuunnitelmaluonnoksesta ja antaa siitä mahdolliset kommenttinsa.

§ 49

VAPA2035-kehittämishojelman puolivuotisraportti 1-6/2026

27853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Liisa Lindberg, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, VAMM.PALVE, liisa.lindberg@pirha.fi
Katja Hakkarainen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, katja.hakkarainen@pirha.fi

Liitteet

1 VAPA2035-kehittämishojelman raportti 1-6/2026

Aluevaltuusto hyväksyi VAPA2035-ohjelman toimeenpantavaksi kokouksessaan 28.10.2024 § 103. Ohjelman toimeenpanon etenemisestä on laadittu raportti ajalta 1.1.-30.6.2026.

VAPA2035-ohjelman toimeenpano on jatkunut vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla tavoitteiden mukaisesti. Tarkastelujaksolla kehittämistyössä on painottunut uusien toimintamallien käyttöönotto ja vakiinnuttaminen sekä palvelujen vaikuttavuuden seurannan vahvistaminen. Samalla on edistetty palvelujen saatavuutta ja sujuvia asiakasprosesseja hyödyntämällä uusia digitaalisia ratkaisuja, kehittämällä palveluohjausta ja vahvistamalla yhteistyötä ensisijaisten palvelujen kanssa. Alkuvuoden aikana otettiin onnistuneesti käyttöön Saga-asiakastietojärjestelmä, joka tukee asiakasprosessien hallintaa, tiedon saatavuutta ja toiminnan kehittämistä. Itsenäistä elämää tukevien palvelujen, asumisen tuen sekä asiakasosallisuutta vahvistavien toimintamallien kehittäminen on jatkunut. Lisäksi on edistetty vammaispalvelulain toimeenpanoa ja tiedolla johtamista sekä vahvistettu yhteistyötä järjestöjen ja palveluntuottajien kanssa

Liitteenä olevalla raportilla on kuvattu kehittämishojelman eteneminen 1-6/2026 sekä painopisteet ajanjaksolle 7-12/2026.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä VAPA2035-kehittämishojelman raportin 1-6/2026 ja käydyn keskustelun tiedoksi.

Tiedoksi

Johanna Pulkkinen, Liisa Lindberg, Katja Hakkarainen, Anni Vainionpää

§ 50

Vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittäminen, työpajan tulokset

15345/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Lindberg, SUUNNITTELIJA, katri.lindberg@pirha.fi

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Osana Aluehallituksen 16.6.2025 hyväksymää kehittämissuunnitelmaa vaikuttamistoimielimille järjestettiin yhteinen työpaja 28.5.2026 teemalla vaikuttava vaikuttaminen. Työpajan tarkoituksena oli kirkastaa Pirkanmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten roolia sekä vaikuttamisen muotoja. Vaikuttamistoimielinten tehtävänä on edustaa ikäihmisiä, vammaisia henkilöitä ja nuoria sekä erityisesti niitä, joiden ääni ei muuten kuulu sekä vahvistaa ryhmien osallisuutta päätöksenteossa ja arjessa.

Työpajaan osallistui jäseniä kaikista Pirkanmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimistä. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen yksiköstä on laadittu yhteenveto ja kehittämisehdotuksia työpajan tuloksien pohjalta.

Vaikuttamistoimielinten puheenjohtajakollegion kokouksessa 24.8.2026 sovittiin, että kaikki vaikuttamistoimielimet käsittelevät työpajan tuloksia kokouksissaan vuoden 2026 loppuun mennessä. Keskustelun tukena käytetään oheismateriaalina olevaa pohjaa. Jatkotoimenpiteistä sovitaan myöhemmin.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. käydä keskustelun kehittämistyöpajan tuloksista ja
2. valita tärkeimmät kehittämistoimenpiteet.

§ 51

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

- 1 Pirha vammaisneuvoston kannanotto vammaispoliklinikan hoidon porrastuksesta 27.8.2026
- 2 Invalidiliiton liittohallituksen kannanotto_henkilökohtainen apu ja kotihoito
- 3 Voimia ry kannanotto Sastamalan mielenterveyspalveluiden lopettamiseen

Merkittään tiedoksi

- Vammaisneuvoston edustustehtävien kuulumiset:
 - Aluevaltuuston kuulumiset
 - Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan kuulumiset
 - Vammaispalveluiden asiakasosallisuustyöryhmän kuulumiset
 - TIE - Tukea itsenäiseen elämään - Pirkanmaan osahankkeen projektiryhmän kuulumiset
 - Pirkanmaan liiton maakuntavaltuuston kuulumiset
 - Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittisen ohjelman toimeenpanon tueksi perustettu työryhmän kuulumiset
 - Vammaisneuvoston sisäisen viestintäsuunnittelun työryhmän kuulumiset
- Vammaisneuvoston edellisessä kokouksessa 19.8.2026 § 40 "Vaativien erityispalveluiden tilanne ja hoidon porrastus" kannanotto on lähetetty eteenpäin vastaanottavalle taholle, kannanotto liitteenä
- Invalidiliiton liittohallituksen kannanotto hyvinvointialueille, kannanotto liitteenä
- Vammalan seudun Mielenterveysyhdistys VoiMia ry:n kannanotto, kannanotto liitteenä
- Puheenjohtaja Tuija Kaivannon terveiset tarkastuslautakunnan 15.9.2026 kokouksessa vierailusta

Ehdotus

Merkittään tiedoksi.

§ 52

Muut asiat

Muut esille tulevat asiat.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.